[2018] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 92

ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਉਪਾਧਿਆਏ

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ

2018 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ ਨੰਬਰ 95)

ਸਤੰਬਰ 25, 2018

[ਦੀਪਕ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸੀ ਜੇ ਆਈ, ਏ.ਐਮ ਖਾਨਵਿਲਕਰ ਅਤੇ ਡਾ. ਡੀ. ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ–ਅਨੁਛੇਦ 32–ਵਿਧਾਇਕਾਂ (ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ/ਵਿਧਾਇਕਾਂ/ ਐਮ.ਐਲ.ਸੀਜ਼) ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ/ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਰਿੱਟ/ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ– ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਵਕੀਲਾਂ 'ਤੇ ਹੋਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ - ਨਿਯਮ 49 ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਕੀਲ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਸਰਕਾਰ, ਫਰਮ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਤਨਖਾਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਤਨਖਾਹਦਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਜੋਂ ਸਟਾਈਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ - ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਸਦਨ (ਸੰਸਦ/ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ) ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਹ ਤਨਖਾਹ ਜਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭੱਤੇ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ, ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ - ਦਰਅਸਲ, ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਸੁਈ ਜੈਨੇਰਿਸ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਸਰਕਾਰ, ਫਰਮ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਚਿੰਤਾ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਤਨਖਾਹਦਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇਸ ਲਈ, ਨਿਯਮ 49 ਵਿਧਾਇਕਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ - 1961 ਦੇ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ

ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਸੁਝਾਅ ਦੇਵੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ/ਵਿਧਾਇਕਾਂ/ਵਿਧਾਇਕਾਂ 'ਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ - ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ/ ਵਿਧਾਇਕਾਂ / ਐਮ ਐਲ ਸੀਜ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦੇਵੇ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਨਿਯਮ ਤਿਆਰ ਕਰੇ ਜੋ ਉਚਿਤ ਪਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ - ਅੱਜ ਤੱਕ, ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ - ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪੱਖ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਇਕ ਹੋਣਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ ਲਈ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਰਾਹਤ- ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ, ਭੱਤੇ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਐਕਟ 1954- ਐਡਵੋਕੇਟ ਐਕਟ 1961- ਉਪ-ਧਾਰਾ 16 ਅਤੇ 49- ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨਿਯਮ - ਭਾਗ 6- ਚੈਪਟਰ 2- ਸੈਕਸ਼ਨ 7- ਨਿਯਮ- 49.

92

XXXXXX

ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਉਪਾਧਿਆਏ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ 93

ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ,

ਕਿਹਾ ਕਿ : 1.1 ਨਿਯਮ 49, ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਸਰਕਾਰ, ਫਰਮ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਤਨਖਾਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਤਨਖਾਹਦਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਜੋਂ ਸਟਾਈਲ ਜਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ, ਕਿਉਂਕਿ, ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਧਾਇਕਾਂ (ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ/ਵਿਧਾਇਕਾਂ/ਐਮ ਐਲ ਸੀਜ਼) ਦਾ ਦਰਜਾ ਸਦਨ (ਸੰਸਦ/ਰਾਜ

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ) ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਹ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ, ਭੱਤੇ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1954 ਜਾਂ ਉਕਤ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭੱਤੇ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਦਰਅਸਲ, ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਸੁਈ ਜੈਨੇਰਿਸ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਸਰਕਾਰ, ਫਰਮ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਚਿੰਤਾ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਤਨਖਾਹਦਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਵਿੱਚ "ਵਿਅਕਤੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। "ਰੁਜ਼ਗਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਧਾਇਕ ਸੰਸਦ/ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਤਨਖਾਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਦਨ ਭੰਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਦਨ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਤਨਖਾਹਦਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਦਨ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਧਾਇਕ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ ਸਦਨ ਭੰਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇ ਉਹ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਧਾਇਕ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸੀਟ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਿਯਮ 49 ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ [ਪੈਰਾ 14][109- ਈ-ਐਚ; 110-ਏ-ਸੀ]

XXXXXX

1.2 ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਐਕਟ, 1961 ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ, ਅਰਥਾਤ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ/ਵਿਧਾਇਕਾਂ/ਐਮ ਐਲ ਸੀਜ਼ਜ਼ 'ਤੇ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਲਈ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ/ਵਿਧਾਇਕ/ਐਮ ਐਲ ਸੀਜ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਨਿਯਮ 49 ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਬਰਾਬਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਭੇਦਭਾਵ ਜਾਂ ਅਸਮਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਨਿਯਮ ਤਿਆਰ ਕਰੇ, ਜੋ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਤੱਕ, ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪੱਖ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਇਕ ਹੋਣਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ ਲਈ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 15][110-D-F]

XXXXXX

1.3 ਵਿਧਾਇਕ (ਐਮ.ਪੀ./ਐਮ.ਐਲ.ਏ./ਐਮ.ਐਲ.ਸੀ.) ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ, ਪਰ ਸਬੰਧਤ ਖੇਤਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਦੇ ਵੋਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੇ

ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ/ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ/ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ/ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 99 ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਦਨ ਦਾ ਹਰ ਮੈਂਬਰ, ਸੀਟ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਂ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤੀਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੇਗਾ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਵੇਗਾ। ਸਹੁੰ ਦਾ ਰੂਪ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਕਿ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਧਾਇਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 101 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਖਾਲੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 102 ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਦਨ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਲਈ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਨੁਛੇਦ 105 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 78 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਇਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 106 ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤੇ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਤਨਖਾਹਦਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀ (ਐਸ) ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ, ਅਤੇ ਭੱਤੇ ਜਾਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਇਕੱਤਰ ਫੰਡ ਤੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਕੀਲਾਂ ਵਜੋਂ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਤਨਖਾਹਦਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਉਹ ਸਦਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ (ਮੈਂਬਰ) ਵਜੋਂ ਬਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਦਨ ਭੰਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਜੇ ਉਹ ਅਸਤੀਫਾ

ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਯੋਗਤਾ ਕਾਰਨ ਸੀਟ ਖਾਲੀ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 17] [111-E-H; 112-A-D]

XXXXXX

1.4 ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਵਕੀਲ ਇੱਕ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੇਨਤੀ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮਹਾਦੋਸ਼ ਮਤਾ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਣ ਨਾਲ ਹਿੱਤਾਂ ਦਾ ਟਕਰਾਅ ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨੈਤਿਕਤਾ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਗਤ ਅਖੰਡਤਾ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਵੱਲੋਂ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਲਗਾਈ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪਾਬੰਦੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। 1961 ਦੇ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿਧਾਇਕਾਂ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦੀਆਂ। ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸਭ ਤੋਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਨਿਯਮ ਨਿਯਮ 49 ਹੈ, ਜੋ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਫਰਮ, ਸਰਕਾਰ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਚਿੰਤਾ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਤਨਖਾਹਦਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਰੋਕਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਨਿਯਮ 49 ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਕਲਪਕ ਰਾਹਤ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਨੇ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਇਕਾਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹਨ। (ਪਾਰਸ 19-20) [116-G; 117-A, C, D-F]

ਕਲਪਨਾ ਮਹਿਤਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2018) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 1- ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਿਤਾ।

ਐਮ ਕਰੁਣਾਨਿਧੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (1979) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 431: [1979] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 254; ਡਾ ਹਨੀਰਾਜ ਐਲ ਚੁਲਾਨੀ ਬਨਾਮ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਐਂਡ ਗੋਆ (1996) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 342: [1996] 1 ਬੇਨਤੀ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 51; ਸੁਸ਼ਮਾ ਸੂਰੀ ਬਨਾਮ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਖੇਤਰ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (1999) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 330: [1998] 2 ਬੇਨਤੀ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 187; ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਐਚ.ਪੀ. (2001) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 365: [2001] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 34; ਮਾਧਵ ਐਮ ਭੋਕਾਰੀਕਰ ਬਨਾਮ ਗਣੇਸ਼ ਐਮ ਭੋਕਰੀਕਰ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ (2004) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 607: [2004] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1122; ਮਨੋਜ ਨਰੂਲਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2014) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 1: [2014] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 712; ਐਨ ਸੀ ਟੀ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ 2018 (8) ਸਕੇਲ 72; ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਮੂਰਤੀ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਵਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (2015), 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 467: [2015] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 987 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੇਸ ਹਵਾਲਾ		
[1979] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 254	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 5
[1996] 1 **Suppl.** ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 51	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 5
[1998] **2 Suppl.** ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 187	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 5
[**2001**] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 34	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 5

[2004] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 1122	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 5
[2014] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 712	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 18
[2018] (8) ਸਕੇਲ 72	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 18
[2015] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 987	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 18
[2018] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 1	ਭਰੋਸਾ ਕਿਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 19

XXXXXX

ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਉਪਾਧਿਆਏ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ 97

ਸਿਵਲ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2018 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 95

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ।

ਕੇ.ਕੇ. ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ, ਏ.ਜੀ, ਸ਼ੇਖਰ ਨਾਫੜੇ, ਵੀ. ਸ਼ੇਖਰ, ਵੀ. ਕੇ. ਸ਼ੁਕਲਾ, ਸਿਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟਸ, ਬਨਾਮਸ, ਆਰ. ਡੀ. ਉਪਾਧਿਆਏ, ਸੁਭੇਂਦੂ ਆਨੰਦ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨਿਲ ਕਟਿਆਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰੀ ਪ੍ਰਿਆ, ਨਚਿਕੇਤਾ ਜੋਸ਼ੀ, ਐਸ ਐਨ ਭੱਟ, ਸ਼ਸ਼ਾਂਕ ਸ਼ੇਖਰ, ਜਤਿਨ ਰਾਜਪੂਤ, ਪ੍ਰਿਥਵੀਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਦੂਬੇ, ਡਾ. ਆਸ਼ੂਤੋਸ਼ ਗਰਗ, ਅਵਿਨਾਸ਼ ਕੇ. ਆਰ. ਜੈਨ, ਓਮਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪਰਿਹਾਰ, ਜਮਸ਼ੇਦ ਮਿਸਤਰੀ, ਦੁਸ਼ਯੰਤ ਤਿਵਾੜੀ, ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ, ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ, ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਅਖਿਲੇਂਦਰ ਸਿੰਘ, ਐਮਏ ਚਿੰਨਾਸਮੀ, ਸ਼ੀਮਤੀ ਅਨੁਜਾ ਕਪੂਰ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ।

ਸੰਜੀਵ ਭਟਨਾਗਰ (ਬਿਨੈਕਾਰ-ਇਨ-ਵਿਅਕਤੀਗਤ)।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਈਆ ਗਿਆ :

ਏ.ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 32 ਤਹਿਤ ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨਿਯਮ ਦੇ ਭਾਗ-6 ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਨਿਯਮ') ਜਾਂ, ਵਿਕਲਪ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰੋ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 49 ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਾਇਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਵਾਰਤਾਕਾਰੀ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

XXXXXX

2. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਪੂਰਾ ਸਮਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਤਨਖਾਹ ਵੀ ਇਕੱਤਰ ਫੰਡ ਤੋਂ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਕਿਉਂਕਿ, ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਗਾਹਕਾਂ ਤੋਂ ਫੀਸ ਵਸੂਲਣਗੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਤੋਂ ਤਨਖਾਹ ਲੈਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ, ਜੋ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਧਾਇਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਵਜੋਂ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਅਭਿਆਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ/ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ/ਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, "ਐਮ ਪੀ/ਵਿਧਾਇਕ/ਐਮ ਐਲ ਸੀਜ਼") ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ 'ਤੇ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ

ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਉੱਤਮ ਪੂਰਨ-ਸਮੇਂ ਦਾ ਪੇਸ਼ਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਦੋ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਦੋਵਾਂ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਵਰਤਣਗੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਬੀ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣਗੇ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ।

3. ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੰਸਦ/ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਬੁੱਧੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲਾਂ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬਿੱਲ ਸੰਸਦ/ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਹੀ ਸਥਿਤੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਪੱਖ ਵੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਮੁੱਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

4. ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 49 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਵਕੀਲਾਂ 'ਤੇ ਹੋਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲੈਣ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਰਮਾਤਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਵਜੋਂ ਉਸਦੇ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਇੱਕ ਪੂਰਨ-ਸਮੇਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ, ਭੱਤੇ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1954 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, '1954 ਐਕਟ') ਦੇ

ਤਹਿਤ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭੱਤਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ 1954 ਦੇ ਐਕਟ (ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ ਯਾਤਰਾ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਭੱਤੇ ਨਿਯਮ, 1957; ਯਾਤਰਾ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਭੱਤੇ ਨਿਯਮ, 1957) ਤਹਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਊਸਿੰਗ ਅਤੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਿਯਮ, 1956; ਮੈਡੀਕਲ ਸੁਵਿਧਾ ਨਿਯਮ, 1959; ਵਿਦੇਸ਼ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਭੱਤੇ ਨਿਯਮ, 1960; ਚੋਣ ਖੇਤਰ ਭੱਤਾ ਨਿਯਮ, 1986; ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਦੀ ਖਰੀਦ ਨਿਯਮ, 1986 ਲਈ ਐਡਵਾਂਸ; ਅਤੇ ਦਫਤਰ ਖਰਚ ਭੱਤਾ ਨਿਯਮ, 1986)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੀਤੇ ਹਲਕੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਪੂਰਾ ਸਮਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵਕੀਲਾਂ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਨਾ ਤਾਂ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਿਹਾਰਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੇਸ਼ੇ ਵੱਲ ਪੂਰੇ ਦਿਲ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

XXXXXX

ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਉਪਾਧਿਆਏ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਏ.ਐਮ.ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ.]99

5. ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਐਮ ਕਰੁਣਾਨਿਧੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਦੂਜੇ, ਡਾ. ਹਨੀਰਾਜ ਐਲ ਚੁਲਾਨੀ ਬਨਾਮ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਐਂਡ ਗੋਆ, ਸੁਸ਼ਮਾ ਸੂਰੀ ਬਨਾਮ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਖੇਤਰ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ[3], ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਐਚ ਪੀ[4] ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਧਵ ਐਮ ਭੋਕਰੀਕਰ ਬਨਾਮ ਗਣੇਸ਼ ਐਮ ਭੋਕਰੀਕਰ (ਮ੍ਰਿਤਕ)ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਰਾਹੀਂ।[5]

6. ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਇਸ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਵਰਗ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸੰਸਦ

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ/ਵਿਧਾਇਕ/ਐਮ ਐਲ ਸੀਜ਼ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ 1954 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਨਖਾਹ, ਭੱਤੇ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ/ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਕੱਤਰ ਫੰਡ ਵਿਚੋਂ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਲਈ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਨਾਮ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਵਿਚਕਾਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਵਿਅਕਤੀ ਵਪਾਰ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਤਨਖਾਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਬਾਰੇ ਵਿਵਸਥਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

XXXXXX

7. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਹੁਣ ਤੱਕ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਕੀਲਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਭਾਗ VI ਅਧਿਆਇ II ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ VII ਵਿੱਚ 'ਹੋਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਬਾਰੇ ਧਾਰਾ' ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। 31 ਮਾਰਚ, 2018 ਨੂੰ ਹੋਈ, ਇਸ ਦੀ ਜਨਰਲ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵੇਰਵੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 2018 ਦੀ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 1420 ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਇੱਕ ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸੋਚੀ ਸਮਝੀ ਰਾਏ ਸੀ ਕਿ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ

ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਜਨਰਲ ਕੌਂਸਲ ਨੇ 31 ਮਾਰਚ, 2018 ਨੂੰ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਆਪਣੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ।

1 (1979) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 431
2 (1996) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 342
3 (1999) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 330
4 (2001) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 365
5 (2004) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 607

8. ਅਸੀਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ੇਖਰ ਨਾਫੜੇ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ ਕੇ ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਵਰਮਾ, ਐਸ. ਆਰ. ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ. ਸ਼ੇਖਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਕੁਮਾਰ ਪੱਟਾਜੋਸ਼ੀ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ. ਐਨ. ਭੱਟ, ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਜੈ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ, ਡਾ. ਦਿਨੇਸ਼ ਰਤਨ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਸ਼੍ਰੀ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਰਿਹਾਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਐਮ.ਏ. ਚਿੰਨਾਸਾਮੀ ਨੇ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਸਲਾਹ ਲਈ।

9. ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਬਣੇ ਰਹਿਣਗੇ ਜਾਂ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ/ਕੌਂਸਲ? ਅਸੀਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਚਿੰਤਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਥਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸਬੰਧਤ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਸਦਨ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਯੋਗਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ/ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ।

10. ਇਹ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਅਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਅਤੇ ਫਰਜ਼ ਸੌਂਪਿਆ

ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਕੀਲਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਲਈ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੇਸ਼ੇ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਪੂਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਐਕਟ, 1961 ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਐਕਟ ਦਾ ਚੌਥਾ ਅਧਿਆਇ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 49 ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਏ ਤੋਂ 1 (ਜੇ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16, 3) ਅਤੇ 491) (ਜੀ) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਬਾਰੇ ਨਿਯਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਭਾਗ VII ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ VII ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:

XXXXXX

ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਉਪਾਧਿਆਏ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਏ.ਐਮ.ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ.]101

ਸੈਕਸ਼ਨ VII- ਹੋਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਸੈਕਸ਼ਨ

47. ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ; ਪਰ ਉਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਫਰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁੱਤਾ ਹੋਇਆ ਭਾਈਵਾਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਉਚਿਤ ਸਟੇਟ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਪੇਸ਼ੇ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀ।

48. ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਮੰਡਲ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਫਤ ਬੈਠਾ ਹੋਵੇ। ਬਸ਼ਰਤੇ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਫਰਜ਼ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਿਰਦਾਰ ਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਜਾਂ ਸਕੱਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

49. ਕੋਈ ਵਕੀਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਸਰਕਾਰ, ਫਰਮ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਤਨਖਾਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲੈਣ 'ਤੇ, ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਰੋਲ 'ਤੇ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। [* * *] 6

50. ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਜਿਸਨੇ ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਸਰਵਾਈਵਰਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਸਫਲ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਰੱਖਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਬਚਣ ਜਾਂ ਵਿਰਾਸਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇੱਛਾ ਦੁਆਰਾ ਆਇਆ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਉਹ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਨਾ ਲਵੇ।

XXXXXX

51. ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਤਨਖਾਹ ਲਈ ਸੰਸਦੀ ਬਿੱਲਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਖਬਾਰਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੈਸ-ਪੜਤਾਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਪੱਤਰਕਾਰੀ, ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ।

6 ਪਾਰਸ 2 ਅਤੇ 3 ਨੂੰ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਮਤਾ ਨੰਬਰ 65/2001, ਮਿਤੀ 22 ਜੂਨ, 2001 ਦੁਆਰਾ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

"ਇਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਗਠਿਤ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 (2) (ਡੀ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 24 (1) (ਈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਆਪਣੀ ਸਟੇਟ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਤਨਖਾਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ, ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਜੇ ਆਪਣੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

52. ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸਟੇਟ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਰਟ-ਟਾਈਮ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦੀ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਸਟੇਟ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਉਸਦੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਕੰਮ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਂਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

11. ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ 9 ਚੇਰੀਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਨਿਯਮ 49 ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਕੁਝ ਆਯਾਤ ਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕੱਲੇ ਉਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ, ਨਿਯਮ 47 ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਕੀਲ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਨਿਯਮ 48 ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਕੀਲ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ

ਚੇਅਰਮੈਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨਿਯਮ 50 ਉਦੋਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਕੀਲ ਪਰਿਵਾਰਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨਿਯਮ 51 ਉਦੋਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਕੀਲ ਹੋਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨਿਯਮ 52 ਉਦੋਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਕੀਲ ਪਾਰਟ ਟਾਈਮ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਿਯਮ 49 ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਕੀਲ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਸਰਕਾਰ, ਫਰਮ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਤਨਖਾਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

12. ਨਿਯਮ 49 ***ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ (***ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਐਲ.ਐਲ.ਬੀ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ "ਲਾਅ ਅਫਸਰ ਗਰੇਡ 2" ਵਜੋਂ ਮੁੜ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬੋਰਡ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਰਫੋਂ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਵੀ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਲਈ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਉਸਨੇ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਬੋਰਡ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ 'ਤੇ "ਅੰਡਰ-ਸਕੱਤਰ (ਕਾਨੂੰਨੀ)-ਕਮ-ਲਾਅ ਅਫਸਰ" ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 10 ਵਿੱਚ, ਚੁਣੌਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖੋ:

XXXXXX

ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਉਪਾਧਿਆਏ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਏ.ਐਮ.ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ.]103

10. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉੱਤਮ ਪੇਸ਼ਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿ ਕੇ ਮਹਾਨ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੇਕ ਪੇਸ਼ੇ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ, ਅਨੁਕੂਲ ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਦੀ ਅਮੀਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਸੰਸਥਾ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਪਿਛਲੀ ਸ਼ਾਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ। ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਮਹਾਨਤਾ ਕਿਰਪਾ ਅਤੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਅਤੇ ਸਾਰਥਕ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪੇਸ਼ਾ ਨੇਕ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ, ਮਾਣ, ਉਪਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਵੱਕਾਰ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਉੱਚ ਅਤੇ ਅਮੀਰ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੀ ਸਾਰਥਕ, ਲਾਭਦਾਇਕ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਸਵੱਛ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲ ਬਾਰ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਇੱਕ ਨੇਕ ਹੈ।

ਪੈਰਾ 19 ਤੋਂ 21 ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ:

19. ਇਹ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮ 49 ਦੇ ਪੈਰਾ 3 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਤਨਖਾਹਦਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਾਅ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਅਜਿਹਾ ਦਾਖਲਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 (2) (ਡੀ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 24 (1) (ਈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਂ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਨਿਯਮ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਪਵਾਦ ਵਿੱਚ ਫਿੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 49 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੈਰਾ ਵਿੱਚ

ਸ਼ਾਮਲ ਬਾਰ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਸੀ।

XXXXXX

ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਤਨਖਾਹਦਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੀ/ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਕੰਮ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਦਲੀਲ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ/ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ, ਸੂਚਨਾ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾਵਾ ਦੀ ਉਸਾਰੀ, ਸੰਸਥਾ/ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ/ਅਰਧ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਆਦਿ। ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਰਤੱਵਾਂ ਅਤੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦਾ ਟਕਰਾਅ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਕੁਝ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 49 ਦੇ ਪੈਰਾ 3 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ "ਲਾਅ ਅਫਸਰ" ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸਕਦਾ। ਸੁਸ਼ਮਾ ਸੂਰੀ ਬਨਾਮ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਖੇਤਰ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਉਂਦਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ "ਬਾਰ ਤੋਂ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਏ ਸਨ ਜਿਸ ਲਈ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਲੋੜ

ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਨੁਛੇਦ 233 (2) ਵਿੱਚ "ਐਡਵੋਕੇਟ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਜਨਤਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 49 ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਦਾਖਲ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 10 ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਪੰਨਾ 336-37)

XXXXXX

10. ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਨਿਯਮ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੋਈ ਵਕੀਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਸਰਕਾਰ, ਫਰਮ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਪੂਰਨ-ਸਮੇਂ ਦਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲੈਣ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਬੰਧਤ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੈ ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਿਯਮ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਲਾਅ ਅਫਸਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਵਕੀਲ ਨਿਯਮ 49 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਕੀਲ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ ਜੇ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਟੈਸਟ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ

ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਮਾਇਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਗੀਆਂ। ਸਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ? ਜੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਕੀਲ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਹੋਰ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੇ 'ਐਡਵੋਕੇਟ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਹੈ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਭਿਆਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਲੋਕ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ।

20. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਟੈਸਟ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ (ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਤਨਖਾਹ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਾਂ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

21. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਉਸਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿਸੇ ਲਾਅ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। "

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

13. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ***ਡਾ. ਹਨੀਰਾਜ ਐਲ ਚੁਲਾਨੀ*** (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਗੋਆ ਦੀ ਸਟੇਟ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ 1 (1) ਵਿੱਚ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇ ਭਾਵ ਡਾਕਟਰੀ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਫਦ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 19 (1) (ਜੀ) ਦੀ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 21 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਚੁਣੌਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਸੂਚਨਾ ਲਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਨਿਯਮਾਂ, ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਾਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹਨ ਜੋ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਕਾਲਤ ਦੇ ਉੱਚ ਅਤੇ ਸਹੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹਨ ਕਿ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਫਲਦਾਇਕ ਹੋਣ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਨਵਾਂ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਉਸ ਮਹਾਨ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾ ਸਕੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਦਾਖਲਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੈਰਾ 20 ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਵਾਲੇ

ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਟੇਟ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਦਾਖਲੇ ਤੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ।

"20. ..... ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਸਟੇਟ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਦੇ ਦਾਖਲੇ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। **ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਘੋੜਿਆਂ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਵਕੀਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ**.....

XXXXXX

ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਉਪਾਧਿਆਏ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਏ.ਐਮ.ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ.]107

ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਡਾਕਟਰੀ ਪੇਸ਼ਾ ਵੀ ਇੱਕ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਪੇਸ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਡਾਕਟਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇੱਕ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਕੀਲ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਿੱਦ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਲਈ ਬਲਕਿ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਵੀ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਰਗੇ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਰਜਨ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। **ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਹਿਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ**

ਦੀ ਲੋੜ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਧਿਆਨ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹ ਸੁਭਾਵਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਬਿਧਾ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਟੇਬਲ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਮਰੀਜ਼ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਲਈ ਕੇਸ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਕੁਸ਼ਲ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਲੈਣੇ ਹਨ। ਜੇ ਉਹ ਵਕੀਲ ਦਾ ਇੱਕ ਮੂਲ ਪੱਖ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਾਮਾਂ ਅਤੇ ਦੇਰ ਰਾਤ ਬਿਤਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਜੇ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਚੈਂਬਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਉਸਨੂੰ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਇਹ ਚੁਣਨਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਥੀਏਟਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਪਹਿਲਾ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਉਸਦੇ ਮੁਵੱਕਲ ਰੌਲਾ ਪਾਉਣਗੇ, ਤਾਂ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਤਿਆਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸੁਭਾਵਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਏਗਾ। ਜੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਰਜਨ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਮਾਹਰ ਹੱਥ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਵੀ ਗੁਆ ਸਕਦੇ ਹਨ। **ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹ ਦੋ ਵਿਰੋਧੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਕ ਪਾਸੇ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਆਪਣੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ। ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਹ ਦੋਵਾਂ ਸੰਸਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਦੋਵਾਂ ਸੰਸਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਮਾੜਾ ਹੋਵੇਗਾ।** ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੋਰ ਦੇ 'ਤ੍ਰਿਸ਼ੰਕੂ' ਵਰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਨਾ ਤਾਂ ਸਵਰਗ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ

ਧਰਤੀ 'ਤੇ। **ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਹਿਸ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਦੇਰ ਰਾਤ ਤੱਕ ਜਾਗਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਜਾਂਚ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚੈਂਬਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਐਨ ਟੇਬਲ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਜੋ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਸਰਬੋਤਮ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੇਸ਼ੇ ਵੱਲ ਪੂਰੇ ਦਿਲ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਵੱਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਧਿਆਨ ਤੋਂ ਝਿਜਕਣ ਦਾ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਮੁਹਾਰਤ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ**। ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਡਾਕਟਰ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਵੱਲ ਉਸਦੇ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪੈਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਡਾਕਟਰ ਦਾ ਪੇਸ਼ਾ ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਕਿੱਤਾ ਹੈ। **ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪੇਸ਼ੇ ਵੱਲ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਸਰਵੋਤਮ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਸਕਣ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸਰਬੋਤਮ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਸਕਣ, ਇਹ ਨਿਯਮ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।** ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ੇ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਨਾ ਕਰੇ ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ

ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਨਿਯਮ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੇਸ਼ੇ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਪਰ ਇਹ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਆਮ ਨਿਯਮ ਹਨ। **ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪੇਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਇਹ ਉਹ ਕੰਮ ਹੈ ਜੋ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਜੇ ਰਾਜ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਨੂੰ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਪੇਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੂਜਾ ਪੇਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਪਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਕੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਣਉਚਿਤ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਹੈ। ਸੰਭਾਵਿਤ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।**

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

XXXXXX

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੈਰਾ 21 ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ :

“21..... ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਯਮ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ

ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 24 ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ, ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਆਰਕੀਟੈਕਟ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿਣਗੇ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਆਪਣੇ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ। ਜੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਕ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਟੁੱਟ ਸ਼ਰਧਾ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪੈਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਜੇ ਸਟੇਟ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਚੁਣੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਨਾਲ ਦੋਹਰੇ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾ ਦੇਣਾ ਸਹੀ ਸਮਝਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਵੀ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਹਨ।

XXXXXX

ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਉਪਾਧਿਆਏ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਏ.ਐਮ.ਖਾਨਵਿਲਕਰ,ਜੇ.]109

14. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਅਟੱਲ ਹੈ। ਪਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਲਗਾਈ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਜਾਂ ਵਿਧਾਇਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸਭ ਤੋਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਨਿਯਮ, ਨਿਯਮ 49 ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਿਯਮ 49 ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਸਰਕਾਰ, ਫਰਮ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਤਨਖਾਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਤਨਖਾਹਦਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਜੋਂ ਸਟਾਈਲ ਜਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ, ਕਿਉਂਕਿ, ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ

ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਧਾਇਕਾਂ (ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ/ਵਿਧਾਇਕਾਂ/ਐਮ ਐਲ ਸੀਜ਼) ਦਾ ਦਰਜਾ ਸਦਨ (ਸੰਸਦ/ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ) ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਹ 1954 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਤਨਖਾਹ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਕਤ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭੱਤੇ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਦਰਅਸਲ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਸੁਈ ਜੈਨੇਰਿਸ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਸਰਕਾਰ, ਫਰਮ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਚਿੰਤਾ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਤਨਖਾਹਦਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਵਿੱਚ "ਵਿਅਕਤੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। "ਰੁਜ਼ਗਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਧਾਇਕ ਸੰਸਦ/ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਤਨਖਾਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਦਨ ਭੰਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਦਨ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਤਨਖਾਹਦਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਦਨ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਧਾਇਕ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ ਸਦਨ ਭੰਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇ ਉਹ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਧਾਇਕ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸੀਟ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯਮ 49 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ

ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਜਿਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਵੱਲ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ।

XXXXXX

15. 1961 ਦੇ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ, ਅਰਥਾਤ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ/ਵਿਧਾਇਕਾਂ/ਐਮ ਐਲ ਸੀਜ਼ 'ਤੇ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ/ਵਿਧਾਇਕ/ਐਮ ਐਲ ਸੀਜ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਨਿਯਮ 49 ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਬਰਾਬਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਭੇਦਭਾਵ ਜਾਂ ਅਸਮਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ **ਡਾ. ਹਨੀਰਾਜ ਐਲ ਚੁਲਾਨੀ** (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਨਿਯਮ ਤਿਆਰ ਕਰੇ ਜੋ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਤੱਕ, ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪੱਖ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਇਕ ਹੋਣਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ ਲਈ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

16. ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ **ਐਮ ਕਰੁਣਾਨਿਧੀ** (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 (12) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ "ਲੋਕ ਸੇਵਕ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਣਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਧਾਰਾ (12) ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ "ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਨਖਾਹ" ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਨਤਕ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਫੀਸ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜਾਂ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਥ ਵਿਚ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਸਖਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਨੌਕਰ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮਾਲਕ ਤਨਖਾਹ ਜਾਂ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਫਿਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਆਈ ਪੀ ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 (12) ਦੇ ਦੂਜੇ ਅੰਗ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਇਹ "ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਵਿੱਚ" ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਵਿਸਥਾਰ ਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਤਨਖਾਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਿਯਮਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ "ਨਿਯੁਕਤ" ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ

ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਤਨਖਾਹ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ "ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਵਿੱਚ" ਵਿਅਕਤੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਈ ਪੀ ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਧਾਰਾ (12) ਦੇ ਅੰਦਰ ਆ ਜਾਵੇ।

XXXXXX

17. ਵਰਤਮਾਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਨਿਯਮ 49 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ "ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਤਨਖਾਹਦਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਵਿਧਾਇਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਵਿਧਾਇਕਾਂ (ਐਮ ਪੀ/ਵਿਧਾਇਕ/ਐਮ ਐਲ ਸੀਜ਼) ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਹ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਪਰ ਸਬੰਧਤ ਖੇਤਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਦੇ ਵੋਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ/ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ/ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ/ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਨੁਛੇਦ 99 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਦਨ ਦਾ ਹਰ ਮੈਂਬਰ, ਸੀਟ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਂ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤੀਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੇਗਾ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਵੇਗਾ। ਸਹੁੰ ਦਾ ਰੂਪ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਧਾਇਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 101 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਖਾਲੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 102 ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਦਨ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਲਈ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਨੁਛੇਦ 105 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ

ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 78 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ **ਐਮ ਕਰੁਣਾਨਿਧੀ** (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ, ਨਿਯਮ 49 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਉਦੋਂ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਕੀਲ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਫਰਮ, ਸਰਕਾਰ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਮਾਂ ਤਨਖਾਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਇਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 106 ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤੇ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਤਨਖਾਹਦਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਫੰਡ ਤੋਂ ਭੱਤੇ ਜਾਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹਦਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੋਣ। ਉਹ ਸਦਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਜੋਂ ਬਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਦਨ ਭੰਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਜੇ ਉਹ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਯੋਗਤਾ ਕਾਰਨ ਸੀਟ ਖਾਲੀ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

18. ਫਿਰ ਦਲੀਲ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨੈਤਿਕਤਾ, ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਅਖੰਡਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ, ***ਮਨੇਜ ਨਰੂਲਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ*** [7]***, ਐਨਸੀਟੀ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਮੂਰਤੀ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਵਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ*** ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਟਿੱਪਣੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ, ਇਹ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦਾ, ਇਹ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੇਨਤੀ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਸਿਰਫ ਵਿਧਾਇਕ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ। ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਚੈਪਟਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਭਾਗ 6 ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ

ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 49 (1) (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ: -

[7] (2014) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 1

[8] 2017 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2357 ਵਿੱਚ 4 ਜੁਲਾਈ, 2018 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ; (2018) 8 ਸਕੇਲ 72

[9] (2015) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 467

XXXXXX

ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਉਪਾਧਿਆਏ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਏ.ਐਮ.ਖਾਨਵਿਲਕਰ,ਜੇ.]113

" ਅਧਿਆਇ II

ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਮਿਆਰ :

[ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 49 (1) (ਸੀ) ਅਧੀਨ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ]

ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ

ਇੱਕ ਵਕੀਲ, ਹਰ ਸਮੇਂ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੱਜਣ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਰੁਤਬੇ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਜੋ ਸੀ ਬਾਰ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਲਈ ਉਸਦੀ ਗੈਰ-ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਲਈ ਅਣਉਚਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਨਿਡਰਤਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਮੁਵੱਕਲ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰੇਗਾ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੱਸੇ ਗਏ

ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੱਸੇ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਆਚਰਣ ਅਤੇ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਆਮ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ; ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਿਕਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬਰਾਬਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ.

ਸੈਕਸ਼ਨ I - ਅਦਾਲਤ ਪ੍ਰਤੀ ਕਰਤੱਵ

xxx xxx xxx

ਸੈਕਸ਼ਨ II - ਗਾਹਕ ਪ੍ਰਤੀ ਕਰਤੱਵ

11. ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਹ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੀਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਖੇਪ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

12. ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਿਨਾਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੂਚਨਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ 'ਤੇ, ਉਹ ਫੀਸ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਹਿੱਸਾ ਵਾਪਸ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਨਹੀਂ ਕਮਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

13. ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਹ ਗਵਾਹ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤੱਥ ਦੇ ਪਦਾਰਥਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਗਵਾਹ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ

ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੁਵੱਕਲ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

14. ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਆਪਣੀ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਮੁਵੱਕਲ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਪੂਰੇ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਖੁਲਾਸੇ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਉਸਦੇ ਮੁਵੱਕਲ ਦੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰੁਝੇਵੇਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

15. ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦਾ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਕਾਇਮ ਰੱਖੇ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਣਸੁਖਾਵੇਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰੇਗਾ, ਚਾਹੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਬਾਰੇ ਉਸਦੀ ਨਿੱਜੀ ਰਾਏ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਸਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

16. ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਵਕੀਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਬੇਕਸੂਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਬਚਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

17. ਕੋਈ ਵਕੀਲ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 126 ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

18. ਕੋਈ ਵਕੀਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

19. ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਆਪਣੇ ਮੁਵੱਕਲ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

20. ਕੋਈ ਵਕੀਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਫੀਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

21. ਕੋਈ ਵਕੀਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਯੋਗ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਸਟਾਕ, ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਅਤੇ ਡਿਬੈਂਚਰਾਂ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕਿਓਰਿਟੀਜ਼, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਧਨ' ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਸਟਮ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝੌਤੇਯੋਗ ਹਨ, ਜਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਪਾਰਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ।

XXXXXX

ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਉਪਾਧਿਆਏ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਏ.ਐਮ.ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ.]115

22. ਕੋਈ ਵਕੀਲ, ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਆਪਣੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਮ 'ਤੇ, ਆਪਣੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਫਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੇਚੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਬੋਲੀ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਜਾਂ ਖਰੀਦੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਮਨਾਹੀ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਬੋਲੀ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਸਦਾ ਮੁਵੱਕਲ ਖੁਦ ਕਾਨੂੰਨੀ

ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੋਲੀ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਖਰੀਦ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਐਡਵੋਕੇਟ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੋਵੇ।

22A. ਕੋਈ ਵਕੀਲ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਨਿਲਾਮੀ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀ ਨਹੀਂ ਲਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਮ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ, ਤੋਹਫ਼ੇ, ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਜਾਂ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

23. ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਆਪਣੇ ਮੁਵੱਕਲ ਦੁਆਰਾ ਗਾਹਕ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਫੀਸ ਨੂੰ ਐਡਜਸਟ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਨੌਕਰੀ ਦੌਰਾਨ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

24. ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੁਵੱਕਲ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ।

25. ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਗਾਹਕ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗਾਹਕ ਤੋਂ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਕਮ, ਉਸ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਫੀਸਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡੈਬਿਟ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਤਾਰੀਖਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

26. ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਗਾਹਕ ਤੋਂ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰਕਮ ਫੀਸਾਂ ਜਾਂ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਕੋਈ ਵੀ ਵਕੀਲ, ਸਬੰਧਤ ਗਾਹਕ ਦੀ ਲਿਖਤੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਫੀਸਾਂ ਵੱਲ ਮੋੜਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

27. ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦੇ ਗਾਹਕ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਰਸੀਦ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

28. ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਭੇਜੀ ਗਈ ਰਕਮ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ, ਜਾਂ ਉਸ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਆਈ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ ਉਚਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ।

29. ਜਿੱਥੇ ਫੀਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਬਚੇ ਗਾਹਕ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੈਸੇ ਵਿੱਚੋਂ, ਉਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਫੀਸ, ਜੋ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੈ, ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਬਚੇਗੀ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ.

30. ਗਾਹਕ ਦੇ ਖਾਤੇ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮੰਗ ਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦੇ ਨਕਲ ਚਾਰਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

31. ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਫੰਡਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

32. ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਆਪਣੇ ਮੁਵੱਕਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਗਾਹਕ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਵਿਆਖਿਆ:- ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇ ਕੋਈ ਲੰਬਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗਾਹਕ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਵਕੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਲਈ ਗਾਹਕ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ।

33. ਕੋਈ ਵਕੀਲ ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਲਈ ਦਲੀਲਾਂ ਕੱਢੀਆਂ ਹਨ, ਜਾਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਲਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ।

xxx xxx xxx"

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕੇਸ-ਦਰ-ਕੇਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਬੇਨਤੀ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ।

XXXXXX

ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਉਪਾਧਿਆਏ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਏ.ਐਮ.ਖਾਨਵਿਲਕਰ,ਜੇ.]117

19. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਵਕੀਲ ਇੱਕ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮਹਾਦੋਸ਼ ਮਤਾ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਣ ਨਾਲ ਹਿੱਤਾਂ ਦਾ ਟਕਰਾਅ ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨੈਤਿਕਤਾ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਗਤ ਅਖੰਡਤਾ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਮੁੱਖ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜੋ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮਕਾਜੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣਗੇ। ਕਿਉਂਕਿ, ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸੀਮਤ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਵਜੋਂ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ

ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ **ਕਲਪਨਾ ਮਹਿਤਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ**[10] ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਖੋਹ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਲਗਾਈ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪਾਬੰਦੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

20. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 1961 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ, ਵਿਧਾਇਕਾਂ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦੇ। ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸਭ ਤੋਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਨਿਯਮ ਨਿਯਮ 49 ਹੈ, ਜੋ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਫਰਮ, ਸਰਕਾਰ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਚਿੰਤਾ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਤਨਖਾਹਦਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਰੋਕਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਨਿਯਮ 49 ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਕਲਪਕ ਰਾਹਤ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਫਿਲਹਾਲ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਇਕਾਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਵਾਂਝੀਆਂ ਹਨ।

21. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਵਾਰਤਾਕਾਰੀ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi